

РОЛЬ УПРАВЛІНСЬКИХ ІННОВАЦІЙ У РОЗВИТКУ МАЛОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА

THE ROLE OF MANAGEMENT INNOVATIONS IN THE DEVELOPMENT OF SMALL ENTREPRENEURSHIP

РОЛЬ УПРАВЛЕНЧЕСКИХ ИННОВАЦИЙ В РАЗВИТИИ МАЛОГО ПРЕДПРИНИМАТЕЛЬСТВА

Анотація. Розглянута роль управлінських інновацій у підвищенні ефективності виробництва з точки зору трьох різних аспектів: умов реалізації технічних (технологічних) нововведень; впливу на темп матеріалізації технічного прогресу; впливу на темп розповсюдження нововведень

Abstract. The role of managerial innovations in increasing production efficiency is considered from the point of view of three different aspects: conditions for the implementation of technical (technological) innovations; the impact on the rate of materialization of technical progress; influencing the pace of innovation.

Аннотация. Рассмотрена роль управленческих инноваций в повышении эффективности производства с точки зрения трех разных аспектов: условий реализации технических (технологических) нововведений; влияния на темп материализации технического прогресса; влияния на темп распространения инноваций.

Загальновідомо, що незважаючи на можливість досягнення широкого спектра конкурентних переваг більшість українських компаній управлінські інновації сприймають радше як виняток, ніж правило в бізнесі.

Серед значної кількості видів інновацій останнім часом все більшої актуальності набувають саме управлінські, які стають необхідними для удосконалення ведення бізнесу в нових умовах, є більш дешевими, ніж технологічні й продуктові. Однак більшість дослідників приділяє фрагментарну увагу дослідженню управлінських інновацій на підприємстві, розкриваючи тільки їхню сутність і зміст.

Наразі у малому підприємстві почали все ширше застосовуватися процесні інновації. Для підприємств машинобудування, легкої та медичної промисловості характерні продуктові нововведення, в той час як реалізація управлінських інновацій повинна бути першим етапом інноваційної стратегії розвитку організації і задавати пріоритетний напрямок подальших перетворень. Тим більше, коли вирішальне значення все більше і більше грає фактор часу. [1]

Неактивне застосування управлінських інновацій пояснюється відсутністю у підприємств досвіду їх реалізації, «задавлений» багаторічними традиціями організації їх діяльності, а також недостатністю підприємницької культури і системи «нових» цінностей. Звідси випливає, що необхідний універсальний підхід до реалізації управлінських інновацій на українських підприємствах, що сприяє розширенню практики застосування нововведень в менеджменті та забезпечує їх інституціоналізацію з високим рівнем результативності[2].

У процесі самоорганізації підприємство самостійно адаптується до змін у зовнішньому середовищі, формує відповідну стратегію. З урахуванням здатності підприємства до самоорганізації в сучасних умовах відбувається перехід від управління підприємством за його окремими функціональними складовими до управління процесами самоорганізації[3].

Роль управлінських інновацій полягає у підвищенні ефективності виробництва з точки зору трьох різних аспектів: умов реалізації технічних (технологічних) нововведень; впливу на темп матеріалізації технічного прогресу; впливу на темп розповсюдження нововведень[4].

Стратегічна раціональність, по суті, є правильністю вибору рішення підприємством, яке розглядається як єдине дійова особа. Оптимізація рішення здійснюється після того, як

поставлені цілі, збудовані стратегічні альтернативи і дані оцінки їх наслідків при різних варіантах можливого стану зовнішнього середовища [6].

Сам процес реалізації управлінських інновацій в рамках такого підходу передбачає [5]:

1) формулювання однозначно певних цілей і завдань застосування управлінських нововведень;

2) розподіл обов'язків по їх досягненню серед різних підрозділів і посадових осіб

3) вироблення стандартів виконання (показників), що характеризують ступінь досягнення поставлених цілей і завдань;

4) контроль за допомогою цих стандартів за ходом впровадження управлінських нововведень.

Що стосується організаційного механізму впровадження управлінських інновацій, то він будується в повній відповідності з «раціональною моделлю» організації, згідно з якою остання є інструмент досягнення свідомо поставлених цілей з ієрархічно організованою системою управління, розподілом функцій і їх спеціалізацією на певних видах робіт. Тобто фази розробки та впровадження нововведення реалізуються послідовно різними організаційними підрозділами.

Але, на відміну від інновацій інших типів, управлінські інновації здійснюють опосередкований вплив на ефективність діяльності підприємств.

Існують різноманітні точки зору на проблеми розробки і впровадження інноваційних механізмів управління сучасними підприємствами, підприємницькими структурами в бізнесі [2-6].

Найважливішою передумовою розвитку наукових підходів до впровадження інновацій в сфері вдосконалення механізмів управління є недостатня методична забезпеченість сучасних менеджерів, а також слабка практика впровадження прогресивних технологій управління в діяльність вітчизняних підприємств, що ускладнює конкурентоспроможність економіки в цілому [7].

Необхідність трансформації завдань, що вирішуються державою, підприємствами, бізнес структурами продиктована об'єктивними змінами, що відбуваються в глобальній економіці і особливостями українських умов здійснення бізнесу. Багато з таких завдань пов'язані з інноваційним удосконаленням управлінських функцій і можуть бути вирішені за рахунок впровадження відповідних інновацій. Це має місце не тільки в розвиненому вітчизняному бізнесі, але і в державах з розвинутою ринковою економікою.

Отже, необхідно зазначити той факт, що кількість виникаючих нових завдань, які обумовлені змінами обстановки, постійно збільшується. Багато з них для наших управлінців є принципово новими і не підлягають вирішенню традиційними методами.

Зазначимо, що тільки за рахунок систематичного оновлення систем управління підприємствами, бізнесовими колами можлива ліквідація цього розриву.

Цілеспрямоване впровадження управлінських інновацій, які базуються на історичному досвіді розвитку управління в сфері професійної діяльності, дозволить наблизитися до сьогоdnішнього рівня України з ефективною ринковою економікою, в тому числі і з технологічної точки зору.

Література

1. Лузін А. Ляпунов С. Новий підхід до реструктурування українських підприємств / А. Лузін, С. Ляпунов // Проблеми теорії і практики управління. – 2017. – №2. – С. 97-104.
2. Прокопишин Л.П. Управлінські інновації та особливості їх використання на машинобудівних підприємствах в сучасних умовах. / Л.П. Прокопишин // Вісник Національного університету „Львівська політехніка”. – 2016р. – №628. – С. 628-633.
3. Осовська Г.В., Осовський О.А. Основи менеджменту: Підручник. – К.: Кондор, 2006. – Вид. 3-є, перероб. і доп. – 664 с
4. Захарченко В. І., Корсікова Н. М., Меркулов М. М. Інноваційний менеджмент: теорія і практика в умовах трансформації економіки. Навч. посіб. – К.: Центр учбової літератури, 2012. – 448 с.

5. Грідчіна М.В., Яковлева Н.Г. Шляхи підвищення інноваційної активності вітчизняних підприємств / М.В. Грідчіна, Н.Г. Яковлева // Наук. праці МАУП. – 2015. – С. 176- 179
6. Легомінова С.В. Ефективність інноваційної діяльності сучасного підприємства в умовах інформаційної асиметрії / С.В. Легомінова // Економіка. Менеджмент. Бізнес. – 2016. – № 2. – С. 55-62
7. Михайлова Л.І., Гуторов О.І., Турчіна С.Г., Шарко І.О. Інноваційний менеджмент. Київ, 2015. 234 с
8. Управлінський контролінг [Електронний ресурс] : колект. монографія / [Г. О. Швиданенко, О. Б. Бутнік-Сиверський, І. А. Павленко та ін.] ; за заг. ред. Г. О. Швиданенко ; М-во освіти і науки України, ДВНЗ «Київ. нац. екон. ун-т ім. Вадима Гетьмана». – Електрон. текстові дані. – Київ : КНЕУ, 2015. – 156 с. – Назва з титул. екрану.
9. Управління ефективністю функціонування і розвитку підприємств [Електронний ресурс] : монографія / [Г. О. Швиданенко, І. М. Рєпіна, В. П. Кукоба та ін.] ; М-во освіти і науки України, ДВНЗ «Київ. нац. екон. ун-т ім. Вадима Гетьмана». – Електрон. текстові дані. – Київ : КНЕУ, 2016. – 397, [3] с. – Назва з титул. екрану.
10. Управління ресурсами підприємства : монографія / М-во освіти і науки України, ДВНЗ «Київ. нац. екон. ун-т ім. Вадима Гетьмана» ; [Г. О. Швиданенко, О. Б. Бутнік-Сиверський, В. П. Кукоба та ін.] ; за заг. ред. Г. О. Швиданенко. – Київ : КНЕУ, 2014. – 424 с.
11. Контролінг : навч. посіб. / Г. О. Швиданенко, В. В. Лаврененко, О. Г. Дерев'янка, Л. М. Приходько ; М-во освіти і науки України, ДВНЗ «Київ. нац. екон. ун-т ім. Вадима Гетьмана». – Київ : КНЕУ, 2008. – 257 с.
12. Новітні тенденції розвитку управління підприємствами : монографія / [О. С. Федонін, Г. О. Швиданенко, В. В. Лаврененко та ін.] ; М-во освіти і науки, молоді та спорту України, ДВНЗ «Київ. нац. екон. ун-т ім. Вадима Гетьмана». – Київ : КНЕУ, 2011. – 257 с.

UDC 330.332.338

Alla Ivashchenko,
*PhD (Economics), Associate Professor, Corporate Finance and Controlling Department,
 Kyiv National Economic University named after Vadim Hetman,
 alla.ivashchenko@kneu.edu.ua*

ENABLING UNIVERSITIES TO BE INVOLVED INTO SMART SPECIALISATION STRATEGIES: CASE OF CATALONIA HICHER EDUCATION

ПІДГОТОВКА УНІВЕРСИТЕТІВ ДЛЯ УЧАСТІ В СТРАТЕГІЯХ SMART-СПЕЦІАЛІЗАЦІЇ РЕГІОНІВ: ПРИКЛАД КАТАЛОНІЇ

ПОДГОТОВКА УНИВЕРСИТЕТОВ ДЛЯ УЧАСТИЯ В СТРАТЕГИЯХ SMART-СПЕЦИАЛИЗАЦИИ РЕГИОНОВ: ПРИМЕР КАТАЛОНИИ

Abstract. The role of universities in Smart specialisation strategy implementation was defined. The Case of Catalonia was considered as successful example for possible application in Ukraine underlining the undeveloped level of Ukrainian innovation enterprises.

Анотація. Визначено роль університетів в реалізації стратегій Smart-спеціалізації. Каталонія розглянута як приклад успішної реалізації подібної стратегії для можливого застосування в Україні.

Аннотация. Определена роль университетов в реализации стратегий Smart-специализации. Каталония рассмотрена как пример успешной реализации подобной стратегии для возможного применения в Украине.

It is well known, that regional development and its potential plays key role in business performance for which universities provide qualified employees. Smart specialisation strategy is a complex approach, mainly focused on competitive strengths and realistic growth potentials of regions regarding identification of main constraints and encouragement of existing opportunities for development and growth in order to attract investments and support innovation [1].